

Zjevování (se) jsoucna / Ukazování (se) jsoucna

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2003](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2003](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 31. 7. 2003
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 31. 7. 2003

Zjevování (se) jsoucna / Ukazování (se) jsoucna

Jsoucna (pravá, tj. vnitřně integrovaná) mají svůj vlastní časový rozsah, a to znamená, že se v žádném okamžiku neukazují celá, jako celek, nýbrž jen ve své okamžité podobě. (Pro přesnost je třeba ještě dodat, že se sice ukazují ve své okamžité vnější podobě ze všech stran, ale nelze je ze všech stran vidět; vidění je ovšem na perspektivě založená aktivita subjektu, který k tomu, co se ukazuje, odněkud přistupuje, aby na to reagoval, kdežto to, že se nějaké jsoucno „ukazuje“, nevyžaduje žádnou asistenci jakéhokoli pozorujícího subjektu.) Vnitřní (tj. vlastní) integrita pravého jsoucna je garantem, že určitá série okamžitých „úkazů“ jsoucna „dává (nějaký) smysl“; pokud nejde o jsoucno vnitřně integrované, ale o hromadu, pak garantem setrvalosti vnějšího vzezření je setrvalost nahromaděných složek nepravého jsoucna, přičemž „logika“ případných změn spočívá jen v mnohem později odhalovaných „zákonitostech“, zatímco „smysl“ tu – i potom – chybí. Zároveň je třeba připomenout, že je přinejmenším problematické mluvit o tom, že se nějaká hromada „ukazuje“, neboť tu chybí garant jednoty příslušného „úkazu“. Ze subjektivního hlediska (z hlediska subjektu) je nesnadno rozlišit, kdy jde o integrovaný „úkaz“ a kdy jde o hromadu „úkazů“, které pak vnímáme jakoby „celkově“, přičemž garantem oné „celkovosti“ vidění jsme my a ne úkazy samy. Ovšem tam, kde už přistupuje k úkazům (celé sérii úkazů atd.) subjekt, nejde už o pouhé sebeukazování jsoucna, nýbrž o aktivní pokusy o vnímání „něčeho“, přičemž to „něco“ je integrováno mj. na základě „zkušeností“ z dřívějších dob a z jiných situací. To znamená, že ani v případě, že pravé jsoucno se ukazuje jako celek alespoň ve své okamžité podobě, žádný subjekt nemůže tuto celkovost přímo vnímat, ale musí ji uhodnout, předpokládat a pak (někdy složitě) ověřovat. Tento konstruktivní přístup vede k vyjevování jsoucna, přičemž v „jevu“ je vždycky daleko víc než v kterémukoli příslušném „úkazu“. Cílem je ovšem především, aby to, co se ukazuje, se vyjevilo jako něco, co dává smysl, tj. aby jev (fenomén) mohl být legitimně a s náležitým odůvodňováním přiřazen k určité množině úkazů, jež mohou být právem chápány jako úkazy jednoho a téhož (pravého) jsoucna.

(Písek, 030731–1.)